

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSPA-140-97(5)/09

Warszawa, 17 lipca 2009 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Przekazuję przyjęte przez Radę Ministrów stanowisko wobec poselskiego projektu ustawy

- o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (druk nr 1938).

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

(-) Donald Tusk

**Stanowisko Rady Ministrów
wobec poselskiego projektu ustawy
o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym
oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (druk nr 1938)**

Przedstawiony poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (druk nr 1938) przewiduje zmiany w zakresie: zlecenia uczelniom zadań przez ministra i zapewniania na ich realizację środków finansowych, dysponowania przez uczelnie środkami finansowymi na inwestycje oraz poszerzenia możliwości przyznawania stypendiów dla studentów i doktorantów, przesunięcia terminu dostosowania nazw uczelni do wymogów ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*, a także wprowadzeniu możliwości włączania w struktury uczelni publicznych: nauczycielskich kolegiów języków obcych, kolegiów nauczycielskich, kolegiów pracowników służb społecznych i publicznej szkoły pomaturalnej.

Rząd uznaje za zasadną proponowaną zmianę art. 40 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). W trybie art. 40 ust. 1 tej ustawy minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego lub minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego, po zasięgnięciu opinii senatu uczelni, mogą zlecić uczelni wykonanie określonego zadania w dziedzinie nauczania lub kształcenia kadr naukowych, zapewniając odpowiednie środki na jego realizację. Przepis art. 40 ust. 2 w obowiązującym brzmieniu uniemożliwia ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego – jako Instytucji Pośredniczącej w Priorytecie IV Szkolnictwo Wyższe i Nauka Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – w ramach projektów systemowych, zlecenie kształcenia ze środków europejskich w uczelniach wojskowych, służb państwowych, artystycznych, medycznych oraz morskich. Proponowana nowelizacja ma na celu zmianę tej sytuacji i zrównanie szans wszystkich uczelni w staraniach o środki pochodzące z Unii Europejskiej w ramach PO *Kapitał Ludzki*.

Jednocześnie Rząd proponuje pozostawienie ust. 2 w art. 40 w dotychczasowym brzmieniu, oraz dodanie ust. 3 w brzmieniu: „3. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego lub minister właściwy do spraw oświaty w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego, po zasięgnięciu opinii właściwego ministra, wskazanego w art. 33 ust. 2, może zlecić uczelni wojskowej, służb państwowych, artystycznej, medycznej oraz morskiej wykonanie zadania, o którym mowa w ust.1.”

Rząd pozytywnie ocenia kierunek zaproponowanej zmiany przepisów art. 255 ustawy - *Prawo o szkolnictwie wyższym*, które w obecnym brzmieniu wprowadzają obowiązek dostosowania do dnia 30 czerwca 2010 r. nazw uczelni do wymagań określonych w art. 3 i zobowiązują jednocześnie Radę Ministrów do przedłożenia w terminie do dnia 30 czerwca 2009 r. projektu ustawy dostosowującego te nazwy do cytowanych przepisów. Rząd zauważa jednak, że zmiana ta nie może zostać dokonana przez nadanie nowego brzmienia art. 255 ust. 2 i 4 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ponieważ termin określony w art. 255 ust. 4 ustawy upłynął już w dniu 31 marca 2009 r., a termin określony w art. 255 ust. 2 – w dniu 30 czerwca br.

Niemniej jednak stwierdzić należy, że przepisy zawarte w art. 3 ustawy, a w szczególności ust. 1 i ust. 3 są w pełni uzasadnione merytorycznie. Regulacje zawarte w projekcie powinny stanowić podstawę systemowej zmiany ustawowej, gdyż definicje uniwersytetu oraz uniwersytetu przymiotnikowego budzą wątpliwości interpretacyjne oraz powodują trudności w wykonaniu dyspozycji art. 255.

W związku z powyższym uzasadnione w ocenie Rządu jest wprowadzenie zmian w zakresie dotyczącym terminów, w jakich mają być dokonane zmiany nazw uczelni, tj. przedłużenie do dnia 30 czerwca 2012 r. czasu na dostosowanie nazw uczelni do wymagań określonych w art. 3 ustawy, jednakże ostateczna decyzja co do sposobu realizacji zmian wynikających z omawianych przepisów, może nastąpić na etapie prac legislacyjnych w Sejmie RP.

W zakładanym czasie możliwe będzie dokonanie zmian systemowych w obszarze szkolnictwa wyższego i art. 3 ustawy zostanie stosownie doprecyzowany. Ponadto przychylić należy się do stwierdzenia, że przedłużenie powyższego terminu spowoduje zwiększenie szans tzw. „młodych uniwersytetów”, takich jak: Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytet Zielonogórski i Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego na spełnienie warunków określonych w art. 3.

Rada Ministrów pozytywnie opiniuje propozycję wprowadzenia nowego art. 261a przewidującego możliwość włączenia w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w struktury uczelni publicznej: publicznej szkoły pomaturalnej, kolegium nauczycielskiego, nauczycielskiego kolegium języków obcych lub kolegium pracowników służb społecznych. Rząd jest przychylny działaniom zmierzającym do włączenia kolegiów do systemu szkolnictwa wyższego, zaś projekt ustawy jest zgodny z kierunkiem działań przyjętych w pracach nad reformą szkolnictwa wyższego. Jednocześnie – Rząd pozytywnie ocenia propozycję przeniesienia kolegiów do systemu szkolnictwa wyższego, z zachowaniem ich dotychczasowego charakteru i sposobu kształcenia, w szczególności aspektu praktycznego i zawodowego, a zatem niezbędne jest stworzenie właściwych warunków prawnych do dokonania powyższych zmian. Podkreślić należy, że zgodnie z obowiązującym obecnie art. 261 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym* minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego może, w drodze rozporządzenia, na wniosek organu prowadzącego, działającą w dniu wejścia w życie ustawy publiczną szkołę pomaturalną, realizującą co najmniej dwuletni program nauczania zawodowego, po spełnieniu warunków wymaganych w ustawie dla utworzenia uczelni zawodowej, przekształcić w uczelnię prowadzącą studia pierwszego stopnia. Do tak utworzonej uczelni zawodowej stosuje się przepisy ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Przekształcanie kolegiów w uczelnie zawodowe na gruncie obowiązujących przepisów także musiałoby odbywać się na zasadach ogólnych dotyczących tworzenia i funkcjonowania uczelni, przy spełnianiu warunków określonych dla szkół wyższych. Zgodnie z przedmiotowym projektem dodanie do ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym* art. 261a, umożliwi włączenie kolegiów w struktury szkoły wyższej po zasięgnięciu opinii senatu tej uczelni, przy czym w okresie do trzech lat od chwili włączenia ich w strukturę uczelni publicznej, nie będą musiały być spełnione wymogi ustawowe odnośnie minimum kadrowego niezbędnego do prowadzenia kierunków studiów oraz do prowadzenia kształcenia poza siedzibą uczelni, a indywidualnie określone wymagania.

Jednocześnie Rząd dostrzega konieczność doprecyzowania przepisów ustawy dotyczących zasad dokonywania przekształceń kolegiów, aby zapewnić właściwe warunki przejęcia i realizacji procesu kształcenia słuchaczy kolegiów. Zasadnym wydaje się również wprowadzenie rozwiązania pozwalającego na utworzenie na bazie kolegium, które ma siedzibę w innej miejscowości niż uczelnia zawodowa (PWSZ), po połączeniu z nią, zamiejscowego oddziału z wykorzystaniem bazy dydaktycznej tego kolegium. Zgodnie bowiem z aktualnymi przepisami uczelnie zawodowe (PWSZ), aby uzyskać prawo do tworzenia zamiejscowych jednostek organizacyjnych muszą spełnić bardzo restrykcyjne wymagania określone w art. 85 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, w związku z czym tylko kilka uczelni utworzyło tego typu jednostki. Dlatego wydaje się, iż w art. 261 a w ust. 2 po pkt 2 powinien zostać wprowadzony przepis w brzmieniu:

„3) będącej uczelnią zawodową, możliwe jest prowadzenie kształcenia poza siedzibą tej uczelni w dotychczasowej siedzibie placówki, przez okres nie dłuższy niż trzy lata, po określeniu indywidualnych wymagań, o których mowa w pkt 1, pod warunkiem utrzymania wyłącznie zawodowego charakteru prowadzonych specjalności.”

Wydaje się również niezbędne uzupełnienie regulacji o przepisy uwzględniające odmienny sposób i źródła finansowania kolegiów oraz szkół wyższych, na dalszym etapie prac legislacyjnych. Uregulowania wymaga m. in. kwestia dotycząca finansowania przejętej przez uczelnię jednostki w pierwszym roku po jej włączeniu do uczelni. Dlatego zasadnym jest wprowadzenie w projektowanym art. 261 a po ust. 2 przepisu w brzmieniu:

„3. W okresie od przejęcia przez uczelnię jednostki, o której mowa w ust. 1, do końca roku budżetowego, w którym nastąpiło przejęcie (wrzesień – grudzień), jednostka samorządu terytorialnego prowadząca dotychczas jednostkę, o której mowa w ust. 1, przekazuje uczelni, na podstawie porozumienia, środki finansowe w formie dotacji celowej, w wysokości nie niższej niż przypadająca na ten okres kwota ustalona na prowadzenie jednostki w ramach części oświatowej subwencji ogólnej otrzymanej przez jednostkę samorządu terytorialnego; porozumienie może również określać warunki przekazania uczelni składników majątku jednostki.”

oraz uzupełnienie przepisu zawartego w dotychczasowym ust. 3 (po wprowadzeniu powyższej zmiany dotychczasowe ust. 3 i 4 staną się odpowiednio ust. 4 i 5) w następujący sposób:

„4. Zasady określone w ust. 1, 2 i 3 stosuje się odpowiednio w przypadku połączenia tych placówek w publiczną uczelnię zawodową.”

Ponadto w trakcie dalszych prac nad projektem ustawy należałoby rozważyć wprowadzenie regulacji dotyczących stosunków pracy nauczycieli zatrudnionych w przejmowanych jednostkach. Wskazanie, iż zasady przejęcia pracowników i słuchaczy określi minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w drodze rozporządzenia nie wydaje się właściwe. Należałoby ocenić, czy materia ta nie powinna zostać uregulowana w projektowanej ustawie.

Przedstawiony projekt ustawy zmieniającej ustawę – *Prawo o szkolnictwie wyższym* ma również na celu stworzenie podstaw formalno – prawnych dla przyznawania przez jednostki samorządu terytorialnego stypendiów dla studentów i doktorantów jako bezzwrotnej pomocy materialnej. Rząd pozytywnie ocenia rozwiązania proponowane w tym zakresie, gdyż stworzą możliwość poszerzenia kręgu osób objętych systemem pomocy materialnej, a tym samym rozszerzenia dostępu do szkolnictwa wyższego. Istotnym skutkiem

proponowanego rozwiązania będzie możliwość kierowania pomocy materialnej dla studentów i doktorantów ze środowisk wiejskich i małomiasteczkowych, jak również wspieranie kształcenia w obszarach szczególnie pożądanym dla rozwoju regionów. Proponowane rozwiązanie dotyczące przyznawania stypendiów za wyniki w nauce przez osoby fizyczne i prawne jest też wyrazem dążenia do poszerzenia kręgu donatorów pomocy materialnej dla studentów osiągających dobre wyniki w nauce. Docelowym skutkiem proponowanych rozwiązań będzie rozbudowa systemu stypendialnego i pozyskiwanie źródeł finansowania pozabudżetowego.

Rząd pozytywnie opiniuje kierunkowe rozwiązania zawarte w projekcie, proponując jednocześnie rozważenie poniżej sformułowanych sugestii:

1. Rodzaje pomocy materialnej dla studentów skatalogowane są w art. 173 ustawy, w związku z tym faktyczne rozszerzenie tego katalogu powinno znaleźć się w bezpośrednim sąsiedztwie tego artykułu – jako 173 a, a nie po artykule, którego przedmiotem jest upoważnienie do określenia przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, w drodze rozporządzenia, szczegółowych warunków i trybu przyznawania i wypłacania stypendiów ministra. Z tych samych powodów proponowany artykuł 187 b powinien zostać oznaczony jako art. 173 b.

2. Analogicznie, jak w przypadku pomocy materialnej dla studentów, przyznawanej przez jednostki samorządu terytorialnego, przepisy dotyczące pomocy materialnej dla doktorantów powinny zostać ujęte w art. 199a i art. 199b.

3. Jeżeli stypendia dla studentów i doktorantów przyznawane przez jednostki samorządu terytorialnego miałyby stanowić pomoc materialną dla studentów i doktorantów – należałoby zmienić zapis art. 187a i 201a poprzez zastąpienie wyrazu „stypendia” wyrazami „pomoc materialna”. Pomoc materialna dla studentów i doktorantów jest objęta zwolnieniem z podatku dochodowego od osób fizycznych, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 40 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

4. Użyte w art. 187 b ust. 1 i 201 b ust. 1 sformułowania „stypendia te powinny mieć charakter stypendiów za wyniki w nauce” proponuje się zastąpić słowami „stypendia za wyniki w nauce” dla uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych.

5. Stypendia przyznawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie powinny być wliczane do dochodu studenta i doktoranta, podobnie jak wszystkie świadczenia pomocy materialnej przyznawane na podstawie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. W związku z tym art. 179 ust. 5 ustawy powinien być odpowiednio uzupełniony.

6. Wątpliwość budzi zmiana art. 2 dot. art. 21 ust. 1 pkt 39 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.), ponieważ przepis ten już obecnie pozwala na zwolnienia od podatku dochodowego, oprócz stypendiów przyznawanych na podstawie ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*, również innych stypendiów naukowych i za wyniki w nauce.

Wątpliwość budzi również uregulowanie zawarte w art. 98a dotyczące pozostawiania do dyspozycji uczelni niewykorzystanych w danym roku środków otrzymanych z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowywanie kosztów inwestycji, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 10 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

Budżet państwa jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów i jest uchwalany w formie ustawy budżetowej na okres roku kalendarzowego. Niewykorzystane dotacje celowe powinny zatem podlegać zwrotowi do budżetu państwa, a nie pozostawać w dyspozycji uczelni.

Dostrzegając konieczność uwzględnienia powyższych uwag, Rząd pozytywnie opiniuje poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym* oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (druk nr 1938).